

This Question Paper contains 12 printed pages.

(Sections - A, B, C, D & E)

Sl.No. 464133

17 (GE)

(FEBRUARY-MARCH, 2025)

Time : 3 Hours]

[Maximum Marks : 80

સૂચનાઓ :

- 1) સ્પષ્ટ વંચાય તેવું હસ્તલેખન જાળવવું.
- 2) આ પ્રશ્નપત્રમાં પાંચ વિભાગ A, B, C, D અને E તથા 1 થી 61 પ્રશ્નો છે.
- 3) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે. આંતરિક વિકલ્પો આપેલા છે.
- 4) પ્રશ્નની જમણી બાજુના અંક તેના ગુણ દર્શાવે છે.
- 5) સૂચના પ્રમાણે આકૃતિઓ સ્વચ્છ, સ્પષ્ટ અને પ્રમાણસર દોરવી.
- 6) નવો વિભાગ નવા પાના પર લખવો. પ્રશ્નોના જવાબ ક્રમમાં લખવા.

Time : 3 Hours]

[Maximum Marks : 80

Instructions:

- 1) Write in a clear legible handwriting.
- 2) This question paper has five Sections A, B, C, D & E and Question Numbers from 1 to 61.
- 3) All questions are compulsory. There are only internal options.
- 4) The numbers to the right represent the marks of the question.
- 5) Draw neat diagrams wherever necessary.
- 6) New sections should be written in a new page. Write the answers in numerical order.

विभाग - A
(गद्य विभाग :)

- अधोदत्तस्य गद्यखण्डस्य गुर्जरभाषायाम् / आङ्ग्लभाषायाम् अनुवादं कुरुत। (कोऽपि एकः) [4]
नीचे आपेला गद्यखण्डनो गुजरातीमां अनुवाद करो. (कोईपण अेक)

Translate the following Passage into English. (Any One)

- 1) ततः स प्रभूतं विचार्य वस्त्रानये पिनद्धशालिः दारग्रहणाय विविधान् देशान् अभ्रमत्। एकदा स कावेरी-पतने सभागतः। अत्र सः कूर्य विरलभूषणां कुमारीमेकाम् अपश्यत्। तस्याः रूपसम्यदाभिभूतः सोऽचिन्तयाद। आफटं मे हृदयम् अस्याम्। तदेलां परीक्ष्ये विवाह प्रस्तावं कृत्या, सत्याम् सम्भन्तौ उद्दहाश्रि। सत्तं निकषां संगत्य सदिनयम् आह - अस्ति ते कौशलं शालिप्रस्थमे अनने सम्पन्न-आहारं मां भोजयितुम्?
- 2) कथं लोकविनाशाय ते विषपादयस्यहे जटापलकलानि जातानि। अनुचिता खलु अस्थ मुनियेषस्य हारयष्टिरिव वृत्तमुक्ता चित्तवृत्तिः। शैलूष इय वृथा वहसि कृत्रिमम् उपशमशून्येन चेतसा तापसाकल्पम्। अलयमपि न ते पश्याभि कुशलजातम्।

- अधोदत्तानां संस्कृत-प्रश्नानाम् उत्तराणि विकल्पेभ्यः चित्वा संस्कृते लिखत। (के अपि द्वे) [2]
नीचे आपेला संस्कृत प्रश्नोना उत्तर विकल्पमांथी संस्कृतमां लभो. (कोईपण अे)

Choose the correct answers from the following Sanskrit questions in Sanskrit.
(Any Two)

- 3) हेमचन्द्राचार्येण रचितं साहित्यं वर्तते।

- (A) दशसहस्रश्लोक परिमितम्
- (B) लक्षश्लोक परिमितम्
- (C) सहस्रश्लोक परिमितम्

- 4) जलप्रवाहे गुरूः शिष्यं किं दर्शयति?

- (A) पाषाणखण्डम्
- (B) काश्चनम्
- (C) काष्ठखण्डम्

- 5) भोजनान्ते कन्यया कस्य व्यवस्था कृता?

- (A) शयनस्य
- (B) ताम्बूलस्य
- (C) तक्रस्य

- અધોદત્તાનાં પ્રશ્નાનામ્ ઉત્તરાણિ ગુર્જરભાષાયાં લિખતા। (કે અપિ દ્વે) [4]
નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર ગુજરાતી ભાષામાં લખો. (કોઈપણ બે)
Answer the following questions in English. (Any Two)

- 6) સમુદ્ર સુધી જવામાં કાષ્ટખંડને ક્યાં ક્યાં વિઘ્ન આવી શકે છે?
Which obstacles can be there for a piece of wood to reach the ocean?
- 7) સરોવર જોઈને માછીમારોએ શો વિચાર કર્યો?
What did fishermen think on seeing the lake?
- 8) આધુનિક યુદ્ધ અને મહાભારતકાલીન યુદ્ધ વચ્ચે કયો તફાવત છે?
What is the difference between war of modern age and that of Mahabharata times?

- અધોદત્તસ્ય વિષયસ્ય ઉપરિ સંક્ષેપેણ ટિપ્પણીં લિખતા। (કોડપિ એકઃ) [2]
નીચે આપેલા વિષય ઉપર ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈપણ એક)
Write a short note on the following. (Any One)

- 9) યદ્વ્યવિષ્ણો વિનશ્યતિ વાર્તામાંથી કયો બોધ મળે છે?

Moral of the story યદ્વ્યવિષ્ણો વિનશ્યતિ.

- 10) ગુણવતી કન્યાના આયોજન વિષે નોંધ લખો.

Planning of the excellent girl.

- અધોદત્તં ગદ્યખંડં પઠિત્વા પ્રશ્નાનામ્ ઉત્તરાણિ સંસ્કૃતે લિખતા। [4]
નીચે આપેલો ગદ્યખંડ વાંચીને પ્રશ્નોના ઉત્તર સંસ્કૃતમાં લખો.
Read the paragraph carefully and write answers in Sanskrit.

- 11) અસ્તિ પિતેદાસો નામ પ્રભૂતલોભઃ સમૃદ્ધઃ કશ્ચિત્ પણિગ્જનઃ। તસ્ય કૂટનાથાભિઃ વૈશ્યઃ પ્રાતિવેશિકઃ આસીત્। એકદા કૂટનાથેન ચિન્તિતં યદ્યં વિક્તદાસઃ ઘનિકોડપિ લુબ્ધો વર્તતે। અતઃ કીનોપિ ઉપાથેન મયા અસૌ પશ્ચનીયઃ એવં વિચાર્ય સઃ કૂટનાથઃ એકદા વિક્તદાસસ્ય ગૃહમુપગમ્ય અકથયત્, “ભો શ્રીષ્ઠન્, અસ્માકં બહવઃ કુટુમ્બિજનાઃ શ્વઃ અતિથયઃ ભવિસ્યન્તિ। તેષામર્થે ભોજનાદિનિર્માણાય કાર્નિચિત્ પાત્રાણિ કૃપયા મહ્યં યચ્છતુ।

પ્રશ્નાઃ

- (A) પિત્તદાસઃ કીદૃશઃ આસીત્?
- (B) વિક્તદાસસ્ય પ્રાતિવેશિકઃ કઃ આસીત્?
- (C) એકદા કૂટનાથેન કિં ચિન્તિતમ્?
- (D) કૂટનાથઃ પિત્તદાસસ્ય ગૃહમુપગમ્ય કિં અકથયત્?

विभाग - B
(पद्य विभाग :)

- अधोदत्तस्य पद्यखण्डस्य गुर्जरभाषायाम् / आङ्ग्लभाषायाम् अनुवादं कुरुत। (कोऽपि एकः) [4]
नीचे आपेला पद्यखंडनो गुजराती भाषाभां अनुवाद करो. (कोईपण अेक)
Translate the following verses into English. (Any One)
- 12) पाठशालां समं मित्रैः गच्छ पाठं तथा पठ।
एवं समादिशत् पुत्रं तातः पुत्रहिते रतः॥
त्यज दूर्जेनसंसर्गं भज साधुसभागमम्।
कुरू पुण्यमहोरात्रं स्मर नाम हरेः सदा॥
- 13) स भग्नघन्वा विस्थो हताश्वो हतसारथिः।
हस्तेनादाय वैदेहीं ययात भुवि रावणः॥
जटायुस्तमतिक्रम्य तुण्डेनास्य खगाधियः।
वामबाहून् दश तदी व्यवहरत् अरिन्दमः॥
- अधोदत्तानां संस्कृत प्रश्नानाम् उत्तराणि विकल्पेभ्यः चित्वा संस्कृते लिखत। (के अपि द्वे) [2]
नीचे आपेला संस्कृत प्रश्नोना उत्तर विकल्पभांथी संस्कृतभां लभो. (कोईपण अे)
Choose answer the following Sanskrit questions in Sanskrit. (Any Two)
- 14) जाया कीदृशां वाचं वदतु?
(A) ललिताम्
(B) शान्तिवाम्
(C) ज्ञानयुताम्
- 15) पुरुषेः केन परीक्ष्यते?
(A) शालेन
(B) घनेन
(C) पदेन
- 16) कति विधाः भक्ताः भवन्ति?
(A) द्वाविधौ
(B) त्रिविधाः
(C) चतुर्विधाः

- અધોદત્તાનાં પ્રશ્નાનામ્ ઉત્તરાણિ ગુર્જરભાષાયાં લિખતા (કેડપિ ત્રયઃ)

[6]

નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર ગુજરાતી ભાષામાં લખો. (કોઈપણ ત્રણ)

Answer the following questions in English. (Any Three)

- 17) અપવર્ગપ્રદા શિવની મૂર્તિ પ-વર્ગથી કેવી રીતે રચાયેલી છે?

How is the image of Shiva, giving Salvation formed with?

- 18) ઋષિ સૂર્ય પાસે શાની યાચના કરે છે?

For what does Rishi request the Sun?

- 19) ભક્ત પોતાના કયા કયા સ્વજનને છોડીને ભવાની માતાને પોતાની એક માત્ર ગતિ મળે છે?

Which relatives are abandoned by a devotee to consider goddess as his only resort?

- 20) સુવર્ણની પરીક્ષા કઈ કઈ રીતે થાય છે?

How is gold tested?

- શ્લોકપૂર્તિ કરુતા (કે અપિ દ્વે)

[4]

શ્લોકપૂર્તિ કરો. (કોઈપણ બે)

Complete the verses. (Any Two)

- 21) સંગચ્છદ્યં ઉપાસતે॥

- 22) આપત્સુ રામઃ ભવાઙ્જનેયઃ॥

- 23) અનાથો દરિદ્રો ત્વમેકા ભવાનિ॥

વિભાગ - C

(નાટ્ય વિભાગઃ)

- અધોદત્તસ્ય નાટ્યચખ્વંડસ્ય ગુર્જરભાષાયામ્ / આઙ્ગલભાષાયામ્ અનુવાદં કુરુત। (કોઽપિ એકઃ) [4]
નીચે આપેલા નાટ્યખંડનો ગુજરાતી ભાષામાં અનુવાદ કરો. (કોઈપણ એક)

Translate the following dialogues into English. (Any One)

24) શાણ્ડિલ્યઃ - અપિહા! વ્યાગ્રેણ ગૃહીતોઽસ્મિ।

મોચયથ માં વ્યાગ્રમુખાત્।

અનાથ ઇવ વ્યાગ્રેણ ખાદિતોઽસ્મિ।

ઇદં ખલુ રૂઢિરં પ્રસ્રવતિ કષ્ઠાત્।

પરિવ્રાજકઃ - શાણ્ડિલ્યં! ન ભેતપ્યંમ ન ભેતપ્યમ્। મયૂરઃ ખલૂ ણ્ણઃ।

શાણ્ડિલ્યઃ - સત્યં મયૂરઃ।

પરિવ્રાજકઃ - અથ કિમ્। સત્યં મયૂરઃ।

શાણ્ડિલ્યઃ - યદિ મયૂરઃ ઉદ્ઘાટયામિ અક્ષિણી।

25) સુનીતઃ - સચેતનાઃ પશવઃ પક્ષિણશ્ચ કિં કુર્વન્તિ?

પુનીતઃ - એતે ઘટેનયા ઉત્થિતાત્ ઘ્વનેઃ ભયમનુભવન્તિ। અતઃ ઘટના સ્થલાત્ દૂરે ધાવન્તિ।

સુનીતઃ - સત્યં પદતિ ભવાન્। ગવાદયા પશેવસ્તુ નિર્બુદ્ધયઃ સન્તિ। પરન્તુ કશ્ચિત્ સબુદ્ધિઃ માનપોઽપિ યદિ ઘટનાસ્થલાત્ દૂરે ધાવતિ, તદિ પશુરેવ સઃ।

- અધોદત્તં વાક્યં કઃ વદતિ ઇતિ લિખત। (કૌ અપિ દ્વૌ)

નીચે આપેલા વાક્યો કોણ બોલે છે તે લખો. (કોઈપણ બે)

State the following sentences who says to whom? (Any Two)

(અ)

(બ)

26) અક્ષાન્ વિમુચ્ય ભવ બાણયોગ્યઃ।

- ચાણક્યઃ

27) ચન્દ્રગુપ્તસ્ય રાજ્યે અપરિગૃહઃ છલનામા।

- શાણ્ડિલ્યઃ

28) ન તાવત્ પઠિષ્યામિ।

- ઘટોત્કચઃ

- શકુનિઃ

- અધોદત્તાનાં પ્રશ્નાનામ્ ઉત્તરાણિ ગુર્જરભાષાયામ્ / આङ्ग्लभाषायां लिखत। (कौ अपि द्वौ) [4]
નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર ગુજરાતીમાં લખો. (કોઈપણ બે)
Answer the following questions in English. (Any Two)

29) કયા મનુષ્યને પથ્થર સાથે સરખાવવામાં આવ્યા છે? શા માટે?

Which man is compared with a stone? Why?

30) ચાણક્ય ચંદનદાસને કઈ રીતે ભય બતાવે છે?

How does Chanakya threaten Chandandas?

31) શાંડિલ્યે કરેલું ઉદ્યાનનું વર્ણન લખો.

Write the description of the garden.

- અધોદત્તયોઃ વિષયયોઃ ઉપરિ સંક્ષેપેણ ટિપ્પણીં લિખત। (કે અપિ દ્વૈ) [4]
નીચે આપેલા વિષય પર ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈપણ બે)

Write short note on the following. (Any Two)

32) શ્રીકૃષ્ણનો સંદેશ

Message conveyed by Shrikrishna.

33) ચંદનદાસની મિત્ર પ્રત્યે વફાદારી

Chandandas loyalty towards his friend.

34) ઘટોત્કચનું પાત્રાલેખન કરો.

Characterisation of Ghatotkacha.

- કોષ્ટગતપદાનિ પ્રયુજ્ય વાક્યાનિ રચયત। (કે અપિ દ્વે) [2]
કૌંસમાં આપેલા પદોનો ઉપયોગ કરીને વાક્યો બનાવો. (કોઈપણ બે)
Make sentences using words given in the brackets. (Any Two)

35) પથ્થરો અચેતન હોય છે.

Stones are inanimate.

(પ્રસ્તર અચેતવ ભૂ।)

36) અમે દૂતને હણનારા નથી.

We are not killer of an envoy.

(અસ્મદ્ દૂતઘાતક ના।)

37) આપણાં ત્રણ કર્તવ્યો છે.

Ours are three duties.

(અસ્મદ્ ત્રિ કર્તવ્ય અસ્)

વિભાગ - D

(વ્યાકરણ વિભાગઃ)

- અધોદત્તાનાં પ્રશ્નાનાં સૂચનાનુસારમ્ ઉત્તરાણિ લિખત।

નીચે આપેલા પ્રશ્નોના સૂચનાનુસાર ઉત્તર લખો.

Answer the following questions according to instructions given.

38) 'વૃત્તિઃ' શબ્દસ્ય સમાનાર્થક શબ્દમ્ અધોદત્તેભ્યઃ વિકલ્પેભ્યઃ ચિત્વા લિખત।

[1]

વર્તનમ્, પ્રવૃત્તિઃ, જીવનચર્યા

39) 'ધર્મઃ' શબ્દસ્ય વિરુદ્ધાર્થક શબ્દમ્ અધોદત્તેભ્યઃ વિકલ્પેભ્યઃ ચિત્વા લિખત।

[1]

સત્યમ્, અધર્મઃ, અસત્યઃ

40) અધોદત્તેભ્યઃ ક્રિયાપદેભ્યઃ વર્તમાનકાલસ્ય ઉત્તમપુરુષસ્ય બહુવચનસ્ય રૂપં ચિત્વા લિખત।

[1]

પઠયઃ, પઠામઃ, પઠન્તિ

- 41) अधोदत्तेभ्यः क्रियापदेभ्यः सामान्य भविष्यकालश्च उत्तमपुरुषस्य एकवचनस्य रूपं चित्वा लिखत। [1]
वदिस्यति, वदिष्यामि, वदिष्यामः
- 42) अधोदत्तेभ्यः क्रियापदेभ्यः आज्ञार्थ-अन्यपुरुषस्य एकवचनस्य रूपं चित्वा लिखत। [1]
लिखतु, लिखन्तु, लिखन्ताम्
- 43) अधोदत्तेभ्यः क्रियापदेभ्यः विध्यर्थ-अन्यपुरुषस्य बहुवचनस्य रूपं चित्वा लिखत। [1]
दहेत्, दहेयुः, दहेताम्
- 44) 'श्रेष्ठिपुत्रः काञ्चीनगरे अवसत्' दत्तस्य वाक्यस्य 'स्म' प्रयोगयुक्तं शुद्धं वाक्यं चित्वा लिखत। [1]
क) श्रेष्ठिपुत्रः काञ्चीनगरे वसन्तिस्म।
ख) श्रेष्ठिपुत्रः काञ्चीनगरे वसतिस्म।
ग) श्रेष्ठिपुत्रः काञ्चीनगरे वसतःस्म।
- 45) अधोदत्तेभ्यः नामरूपेभ्यः षष्ठी विभक्तेः बहुवचनस्य रूपं चित्वा लिखत। [1]
शिष्ययोः, शिष्यस्य, शिष्याणाम्
- 46) अधोदत्तेभ्यः नामरूपेभ्यः द्वितीया विभक्तेः एकवचनस्य रूपं चित्वा लिखत। [1]
पूजाम्, पूजे, पूजाः
- 47) उपपदविभक्तेः प्रयोगं कृत्वा रिक्तस्थानं पूरयत। [1]
..... नमः।
(रामं, रामाय, रामेण)

- 48) प्रकोष्ठात् युक्तं संख्यापदं चित्वा रिक्तस्थानं पूरयत। [1]
 ईश्वरः अस्ति।
 (एकः एकेन, एका)
- 49) रेखाङ्कितपदस्य कृदन्तप्रकारं विकल्पेभ्यः चित्वा लिखत। [1]
 अतः केनापि उपायेन मया असौ वञ्चनीयः।
 (सम्बन्धक भूतकृदन्तम्, विध्यर्थकृदन्तम्, हेत्वर्थकृदन्तम्)
- 50) अधोदत्तस्य सन्धिविच्छेदं दत्तेभ्यः विकल्पेभ्यः चित्वा लिखत। [1]
 'शाश्वतोऽयम्'
 (शाश्वतः + अयम्, शाश्वत + अयम्, शाश्वतो + अयम्)
- 51) अधोदत्तस्य सन्धियुक्त पदस्य उत्तरं दत्तेभ्यः विकल्पेभ्यः चित्वा लिखत। [1]
 मम + एव
 (ममेव, ममैव, ममोव)
- अधोदत्तयोः सामासिकपदयोः समासप्रकारं दत्तेभ्यः विकल्पेभ्यः चित्वा लिखत। [2]
 52) भयाभये
 (तत्पुरुषः, द्वन्द्वः, कर्मधारयः)
- 53) घवलकेशः
 (बहुव्रीहिः, कर्मधारयः, अव्ययीभाव)

विभाग - E

(संयुक्त विभागः)

- अधोदत्तानि वाक्यानि कथानकक्रमानुसारेण स्थापयत। [4]

नीचे आपेला वाक्यो कथानकक्रम अनुसार गोठवो.

Arrange the sentences according to sequence of the story.

- 54) (A) विक्रमस्य द्वादश्यां शताब्द्यां सिद्धराजः जयसिंहः मालवविजयं कृतवान्।
 (B) अस्मिन् ग्रन्थागारे बहवोऽनुपमाः ग्रन्थाः आसन्।
 (C) घनेन सह तत्रूत्यः ग्रन्थागारोऽपि तरच हस्तगतो जातः।
 (D) विजयानन्तरं जयसिंह नृत्यतेः यशोवर्मणः सर्वं घनं गृहीत्वा अणहिलपुरं प्रत्यागतवान्।

- अधोदत्तं गद्यखण्डं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृते लिखत। [4]

नीचे आपेलो गद्यखंड वांछीने प्रश्नोना उत्तर संस्कृतभां लिखो.

Read the following passage carefully and write answers in Sanskrit.

- 55) परोपकारशीलाः जनाः विश्वस्य कल्याणाय कार्यं कुर्वन्ति। ते परेषाम् उपकाराय घोरतरं कष्टं सरन्ते। यथा दानशीलः कर्णः स्व कवचकुण्डले अयच्छत्। राजा शिविः कपोतस्य प्राणान् रक्षितुम् निजमांसम् अयच्छत्। दधीचिः देवानां रक्षायै निजशरीरम् अपि अयच्छत्। ईशाः जनाः परेषां कृते उदाहरणस्वरूपाः सन्ति। तेषां कार्याणि अनुकरणीयानि।

प्रश्नाः

- (A) कीदृशाः जनाः विश्वस्य कल्याणाय कार्यं कुर्वन्ति?
 (B) कः देवानां रक्षायै निजशरीरम् अयच्छत्?
 (C) राजा शिविः किमर्थं स्वमांसम् अयच्छत्?
 (D) दानशीलः कर्णः किम् अयच्छत्?

- कर्ता-कृती-इत्यनयोः योग्यं मेलनं कुरुत। (के अपि द्वे)
कर्ता साधे योऽय कृतिने जेडो. (कोईपक्ष बे)

[2]

Match the following authors with books. (Any Two)

अ	ब
56) दण्डी:	- मालविकाग्निमित्रम्
57) भासः	- हितोपदेशः
58) कालिदासः	- दशकुमारचरितम्
	- दूतघटोत्कचम्

- रेखाङ्कितानि पदानि शुद्धानि कृत्वा गद्यखण्डं पुनः लिखत। (कान्यपि त्रीणि)
रेखाङ्कित पदोने शुद्ध करीने गद्यखण्ड इरीथी लभो. (कोईपक्ष त्रैश)
Correct the underlined words and rewrite the paragraph. (Any Three)

59) अस्य सिद्धांतस्य उपदेशः द्वाविंशति शतवर्षेभ्यः पूर्व आचार्येण पतंजलिना स्वकीये व्याकरणमहाभाष्ये कृतः। तत्र ते कथयन्ति।

- अधोदत्तयोः श्लोकयोः गुर्जरभाषायाम्/आङ्ग्लभाषायाम् अनुवादं कृत्वा अर्थविस्तारं कुरुत। (कोऽपि एकः)

[3]

नीचे आपेला श्लोकनो अनुवाद करी अर्थविस्तार करो. (कोईपक्ष ओक)

Translate the following verses and expand the idea. (Any One)

60) श्रद्धावान् लभते ज्ञानं तत्परः संयतेन्द्रियः।
ज्ञानं लब्ध्वा परां शान्तिमचिरेणाधिगच्छति॥

61) शिश्राश्रयं गच्छति कालपर्ययात्
सुबद्धमूत्ताः निपतन्तिपादपाः।
जलं जलस्थानगवं च शुष्यति
हुतं च दत्तं च तथैव तिष्ठति॥

